

man skal benytte dem efter den Regel, som anvendes for de øvrige Søværneplightige, det er det Fremskridt, vi først kunne gjøre med Hensyn til Benyttelsen af det bornholmske Mandskab udenfor dets Landsdeel. Jeg skal endnu blot med Hensyn til den samme ærede Taler fremhæve et Udtryk af ham, som viser, at der er en ikke ringe Forskjellighed mellem hans og min Opfattelse. Han sagde: Vi have allerede Landsdele nok i vort Monarchi, det er ikke værd at faae endnu en; jeg siger derimod, at Friheden i vort Fædreland ene haandhæves ved at holde fast ved Landsdelene, og om Bornholm kunde udgjøre en egen Landsdeel, saa var det saa meget beskedt. So mere Enhver kan sørge for sig selv og bidrage til det Hele, des mere sand Frihed bliver der, og der bliver aldrig sand Frihed i de stærkt centraliserede Stater, Friheden er i sit Grundvæsen Eiendommelighedernes frie Spil, uden at Heelheden fordærves, og Saadant kan kun finde Sted der, hvor der til en vis Grad er Deelthed. Jeg skal nu lade Bornholm ligge. Dets Moralitet have vi forskjellig Gange arbeidet paa; jeg vil haabe, at det er lykkedes os at forbedre den. Vi have i sin Tid arbeidet stærkt derpaa ved at indføre Brændeviinsflatten; jeg antager, at Bornholm ved Hjælp af den maa være i en stadig Fremgang til det Bedre, men skulde den ikke have virket endnu, har man dengang haft en urigtig Forsynlighed, lad os da blot give det Tid til at skatte endnu i nogle Aar, saa maa det vistnok blive udmærket godt.

En æret Taler her i Nærheden (Vech) gav en Art historisk Fremstilling af, hvorledes dette Udkaft var blevet til, og meddeelte os derved, at det ærede Medlem, som talte først (Vange), havde staaet alene i Commissionen imod de øvrige Medlemmer; det er ikke første Gang, at den, der stod alene, har haft meest Ret, og efter min Overbeviisning har den ærede første Taler Ret med Hensyn til det Væsentlige af hvad han har udtalt. Jeg mener ingenlunde, at han har Ret, naar han troer, at dette Lovforslag ikke ved behørlige Endringer kunde blive brugeligt, jeg mener ingenlunde, at han har Ret, naar han troer, at der nødvendigviis maa

skrives 2 særskilte Love, 1 for Landværnepigten og 1 for Søværnepigten, men jeg er med ham fuldkommen overbevist om, at det at forsøge paa at indlemme den søførende Deel af Befolkningen under de samme Børnepigtsbestemmelser, som skulle gjælde for den øvrige Deel af Befolkningen, det er at fremkalde store Uansseligheder og til en vis Grad at gjøre det umuligt at komme bort fra de Ulemper, som vi hidtil have haft at bekæmpe. Vi skulle vel lægge Mærke til, at det, som bringer os til at forlade det nuværende System, det er ikke det, at vi have holdt en vis Deel af Befolkningen sondret, for at afgive Mandskab til Søhæren, og en anden Deel for at afgive Mandskab til Landhæren, men det er det, at den førstomtalte Sondring skee ved Fødselen; det er Feilen ved Sølimitdistrikterne. Sølimitdistrikterne gif ud fra den Forudsætning, som maaskee engang kan have været rigtig, men som for Dieblisset er fuldkommen vrang, at de, som fødes indenfor visse Grændser, i Nærheden af Havet, og hvis Forældre have deres Underhold af Havet, fødes til at være Sømand; det er ikke rigtigt, det er Feilen. Dersom det var rigtigt, saa skulle vi blive ved det Nuværende; dersom enhver Mand, der fødes indenfor Sølimitdistrikterne, er fuldkommen skillet og dannet til at være Sømand, saa skulle vi beholde Sølimitdistrikterne, og saa behøve vi ikke at udskrive, saa kunne vi tage dem efter deres Alder, efterdem de komme frem, indkalde dem og bruge dem, thi saa ere de fødte for Marinen. Men naar vi slippe dette, saa skulle vi kun slippe det Ufornuftige af det Nuværende, det, ifølge hvilket der var fødte Matroser, men beholde det Fornuftige, det, som giver selvvalgte, selvbestemte Matroser, Matroser af Faget, vi skulle blive staaende derved, at den, der vælger Sølivet til sin Bestjæftigelse, derved frivillig har udstrevet sig til Marinen, og fra det Dieblis, han har taget sin Søfartsbog — lad det være Betegnelsen for, at han træder ind paa den Bane — staaer han i samme Forhold til Marinen, som den hjemforlovede Soldat staaer til Landhæren: han kaldes ind efter sin Tour, bruges efter sin Tour, sendes hjem efter sin Tour, i hele Aarets Løb kan man, uden